

Ústřednímu výboru KSS
všem krajským výborům KSČ a KSS

Vážení soudruzi!

Obracíme vaši pozornost na komuniké, které bylo přijato členy a kandidáty ÚV KSČ a členy ÚKŘK, kteří měli možnost dostavit se na toto jednání a které bude zítra zveřejněno. Považujte jeho obsah v dané chvíli za směrnici pro práci vašich i nižších stranických orgánů.

Znovu klademe důraz na nutnost zabezpečit pořádek, kázeň a klid v továrnách a místech. Zejména jde o to, zabránit každé panice a provokaci, nedopustit poruchy a dezorganizace výroby, dopravy a zabránit tak nenahraditelným ztrátám. Zajistit plynulý tok zásobování obyvatelstva.

Sdělujeme vám, že bylo dále dohodnuto uskutečnit opatření k postupnému normalizování situace v oblasti tisku, zejména v Rudém právu, k obnovení práce ústředního aparátu a dosažení pravidelnějšího styku s vámi. Současně byla pověřena čtyřčlenná skupina soudruhů, jejíž úkolem je navázat kontakty s velením vojsk Varšavské smlouvy. Podobný postup v tomto směru doporučujeme i vám. Vstupujte ve styk s místním velitelstvím zmíněných vojsk. Upozorňujeme dále na nutnost konzolidace činnosti národních výborů, vedení podniků a závodů. O případném dalším postupu vás budeme informovat.

Členové a kandidáti ÚV KSČ a ÚKŘK

21.srpna 1968.

Částečný záznam ze zasedání některých členů a kandidátů ÚV KSČ
a ÚKPRK dne 21. srpna 1968 v hotelu Praha přibližně od 21. hodiny

- s. Kabrna - je toho názoru, že toto shromáždění členů ÚV může v plném rozsahu jednat; nelze nechat hovořit pouze malou skupinku /část předsednictva, nebo předsednictvo/.
- s. Piller - měl k tomuto problému poznámku - vstup na naše území byl naprosto bez vědomí naší vlády, vedení KSČ a presidenta republiky.
- s. Rákosník - dnes je situace taková, že již nelze čekat. Zde na zasedání některých členů a kandidátů ÚV je nás dostatek a můžeme tedy činit rozhodnutí. Se svoláním zasedání ÚV tedy nečekat, třeba ihned po příp. zítra. Čs. občané čekají na naše stanovisko.
- Od této skupiny je obzvláště důležitá a jásiť je to určitě i obzvláště.*
- s. Hrdinová - Sešli jsme se jako skupina ÚV, nemůžeme již čekat. Musíme navázat styk s KV a s delegáty mim. XIV. sjezdu. Společně s nimi se musíme vyjádřit ke vzniklé situaci v naší republice.
- s. Krutina - Je třeba brát vzniklou situaci tak, jaká ve skutečnosti je. Jsme bez vedení a nemáme možnost zaujmout stanovisko. Je proto třeba svolat ÚV, rozebrat dopis sovětských soudruhů a zhodnotit celkovou situaci. Zde jsme se sešli na výzvu předsednictva ÚV a již jsme zaujali stanovisko v rozhlase. Je třeba řešit všechny otázky kolektivně. Třeba vytvořit náhradní akceschppný orgán, který by byl schopen jednat s představiteli pěti socialistických zemí.
- s. Bernáš - Všichni musíme pocítit vlastní odpovědnost za vzniklou situaci. Současné události budou zapsány nedobрым způsobem do historie tohoto státu. Přátelství se Sovětským svazem těžko nyní napraví. Je naší povinností

řící každý své stanovisko. Budeme mít v budoucnosti co napravovat, dnešním dnem jsme prohráli to nejvíc. Kritizoval PÚV, že neinformovalo ÚV o závazcích v Čierné. Klade otázku, byli jste na PÚV jednotně nebo ne?

PKV v Plzni dnes celou noc zasedalo. Přijali jsme jasné stanovisko - odsouzení vstupu vojsk pěti do ČSSR. Doporučuje se k těmto otázkám vyjádřit, aby ÚV šlo mezi komunisty a celou čs. veřejnost s jasným stanoviskem.

Připojuje se k návrhu s. Krutiny, aby PÚV bylo kompletní a mohli jsme jednat. Náš požadavek je, že by se ÚV měl sejít již zítra a mělo by to být pouze zasedání ÚV bez hostů a delegátů.

- s. Kodeš - kritizoval PÚV, že po schůzce v Čierné nesvolalo a neinformovalo zasedání ÚV a že nebylo přijato patřičné usnesení. Doporučuje zítra ihned svolat zasedání ÚV i na noční zasedání.
- s. Nový - nepřijdeme-li s iniciativou my - ÚV - mohou přijít nepředložené činy naší veřejnosti. Dnes vyzývá kdo chce koho chce (televize svolává mimořádný sjezd, spisovatelé vyzývají ke stávkám apod.). Doporučuje nezaujímat žádné stanovisko, na to toto shromáždění kompetenci nemá, ale urychleně svolat zasedání ÚV. Nezvat delegáty sjezdu na zasedání, ale jednat jako skutečný ÚV. Je snadnější svolat ÚV nežli XIV. sjezd. Pozdě bycha honit, třeba analyzovat vzniklou situaci. Nyní se ke stanovisku PÚV připojují všichni. Doporučuje svolat ÚV zítra. Dále je třeba, aby PÚV bylo v kontaktu se sovětskými soudruhy a zjistit, kde se nachází soudruh Dubček. Doporučuje PÚV, aby tyto kontakty

zajistilo. Nikdo z nás delegáty na sjezd do Prahy nezval. Je však třeba se omezit na to, co dál a zamezit, aby MV KSČ podobným způsobem nadále pracovalo.

- s. Rákosník - pozn. Mude-li se konat zítra ÚV, domnívá se, že by měli nepřítomné členy PÚV sověti na zasedání ÚV uvolnit.
- s. Dvorský - třeba vše dobře promyslet, svolat ÚV a zítra na zasedání zaujmout jasné stanovisko. Domnívá se, že by se měl sejít ÚV a nikoli sjezd. Doporučuje vydat komuniké. Informuje o situaci v Plzni, domnívá se, že je třeba jednat s veliteli vojsk. Rokovat s nimi o podmínkách, za jakých by byli ochotni stáhnout vojska z ČSSR.
- s. Vaculík - nesešli jsme se k hodnocení polednového vývoje, ale musíme zaujmout faktické stanovisko, jaká daná situace vyžaduje. Situace je katastrofální jak vzhledem k KSSR, tak i k mezinárodnímu komunistickému hnutí. Doporučuje svolat ÚV a potom se ihned sejít s delegáty, kteří přijíždějí do Prahy. Současně požádat sovětské velitelství, že se chceme sejít, abychom mohli regulerně jednat. Třeba udělat výzvu do rozhlasu a televize ke klidu a pořádku, aby pracující nastoupili do práce, jinak naše situace v hospodářství bude svízelná. Doporučuje ÚV svolat společně s ÚKRK.
- s. Piller - pozn. Nemáme možnost se sejít ani s nejbližšími spolupracovníky, byli a jsme izolováni. ÚV doporučuje svolat na zítra večer a dopoledne připravit v komisi návrh stanoviska. Stanovisko ÚV musí být naprosto precizní.

s. Jakeš

- doporučuje, aby ÚV se sešlo v pondělí a to z těch důvodů, že bude třeba odložit sjezd a že bude nutno připravit příp. změny v různých orgánech a vládě a proto aby se nemusel hned svolávat druhý ÚV. Je třeba zvládnout situaci, cesta k tomu je přes komunikační prostředky. Nesmíme se dát unést situací prvního dne. Zabrání ČSSR nebude trvat jen dva až tři dny, ale lze očekávat, že jistě déle. Třeba dát proto záruku (vedení pěti), třeba dát výzvy ke zvládnutí situace a ke konzolidaci. Dnes již nic na daném stavu nezměníme. Ke kritice PÚV se domnívá, že hlavní příčinou je ta skutečnost, že byla vyvolána určitá psychóza v komunikačních prostředcích. V minulém období byl každý funkcionář "ve volebním boji podbízel se a ztrácel realitu. Přitom skutečné řešení se jen odkládá. Nemůžeme si dál idealizovat danou situaci.

Dává dotaz - zda je v ČSSR někdo z politického vedení SSSR.

s. Kolder

- je třeba zajistit chod Rudého práva, vytvořit proto štáb a určit pracovníky, kteří to zajistí. Je třeba vybrat členy ÚV, kteří budou pracovat v rozhlasu a televizi. Je třeba, aby MV KSČ vypracoval plán postupu, aby v Praze byly kontakty s hospodářskými a politickými složkami (doprava, obchod apod.). Třeba vytyčit heslo konzolidace a pořádku, dát do kraje určité instrukce, jak tuto situaci zvládnout. Je třeba, abychom se usídlili v budově ÚV, aby mohl pracovat aparát. Soudruh Kolář, Vaculík a jednotliví vedoucí oddělení ÚV připraví seznamy pracovníků, které povoláme, abychom mohli obnovit činnost ÚV. Je třeba dále navá-

klápeš na to, co bude
třeba dělat.

oddělení vyřídí
souběžně PÚV
a obě

zat kontakt a stabilizovat styk se sovětským velením. V této situaci nemůžeme svolávat sjezd. Třeba dát krátkou zprávu veřejnosti o dnešním zasedání. Třeba zvládnout situaci tak, aby vojska mohla co nejdříve odejít. K otázce, proč PÚV již dříve nezasáhlo, informuje, že mezi členy PÚV byli bohužel různé názory. Připomíná výrok s. Tita, že demokracie není anarchie. (Dále nejasná pozn., že se sociální dem. jednáme jako s ilegální stranou a že je třeba řešit K 231).

- s. Biřák - je třeba ÚV svolat co nejdříve, ale nejdříve se musí obnovit práce aparátu ÚV. Zatím není vláda a je třeba si tuto otázku vyjasnit. Situace je velmi kritická, není jasné, kdo zítra na ÚV nastoupí. Nemysleme si však, že budeme moci dávat sovětským soudruhům ultimata. Je třeba vyjasnit i to, že se s. Dubček na PÚV vzdal funkce a má také obavy, že se s. Dubček nebude moci ÚV zúčastnit. Svolání sjezdu je nemožné, je třeba nedávat výzvy, aby delegáti jezdili do Prahy. Dále zdůrazňovat nutnost práce dole.
- s. Jankovcová - názory se rozcházejí, je třeba se sjednotit na výzvě a ne abychom byli poslední.
- s. Jirásková - velmi ostrá připomínka, proč se jednotlivé otázky dozvídáme postupně, třeba znát konečně pravdu.
- s. Pavlovský - největší nebezpečí, které nám nyní hrozí je vyvolávání hysterie, ať je to zde na tomto shromáždění a nebo venku. Veřejně uklidňujícího hlasu k národu je zatím málo. Je třeba udělat patřičné kroky k tomu, aby nenastaly tragické události. Jestliže se nepodaří sovětským soudruhům nebo nám zajistit uklidnění národa, jestliže neuděláme

nějaké rozhodné kroky nevyhneme se daleko krvavějším událostem, nežli tomu bylo dosud. Musíme se opravdu spojit se sovětskými soudruhy - nedělejme si žádné iluze. Žádná světová veřejnost nepřinutí Sovětský svaz a ostatní socialistické země, aby změnily svoje stanovisko k ČSSR. Již dříve měl řadu rozhovorů se s. Brežněvem a Kysyginem. Není možné, abychom postupovali jako dříve. Vývoj gradoval po lednovém zasedání, dnes žádná demokracie ve straně doopravdy neexistuje. I delegáti na mimořádný sjezd byli zvoleni nelegálně - 30 % členstva. Třeba stabilizovat situaci, žádná slova nepomohou v garancích vůči spojencům (pěti). Doporučuje nevydávat žádná vášnivá stanoviska, neboť máme odpovědnost před celým MKH. Dále souhlasí s návrhy s. Koldera.

- dále byl předložen z pléna návrh na sestavení komise, která by vypracovala návrh komuniké a dálnopisu do krajů v tomto složení:

ss. Kolář, Macek, Futej. Nový, Kozel a Hrdinová.

s. Rákosník - pozn. Je třeba svolat zasedání ÚV co nejdříve, musíme si uvědomit, jaká je situace, že se veřejnost obrací proti nám - vinu kladu ÚV KSČ.

s. Nový - doporučuje, aby zasedání ÚV bylo permanentní.

s. Pleskot - připomínal, že není únosné nedát stanovisko čs. veřejnosti z tohoto jednání

s. Bílák - doporučuje sestavit tříčlennou delegaci k jednání se sověty. v tomto složení:
ss. Bílák, Pavlovský, Rytíř^{x/} a Lenárt
(x/ dodatečně doplněn)

- s.Sádovský - kolem 8 hod. večer se setkal v budově ÚV se sovětským velitelem. Shodli se na návrhu, že je třeba do budovy ÚV pouštět na propustky pracovníky aparátu a členy a kandidáty ÚV KSČ. Tato stanoviska, že budou tlumočit svým vedením. Dále doporučuje, aby kromě komuniké a dálnopisu byl projev v televizi. Zasedání ÚV se může sejít zítra nebo pozítří, ale je třeba zajistit, aby byli přítomni všichni včetně s.Dubčka.
- s.Indra - na rozdíl od většiny přítomných má určité pochybnosti o správnosti svolat zasedání ÚV. Nejdříve je třeba vytvořit podmínky pro normální život. Obnovit práci aparátu, vyslat pracovníky do krajů, obnovit práci vlády. Usilovat o normalizaci života, dopravy, zásobování atd. Jak rychle zvládneme situaci, tak rychle sověti odejdou. Nedomnívám se, že by to bylo dříve jak za 14 dní. Zdůraznil, že nejde a nemůže jít o návrat k předlednovým poměrům, jak to například říkaly některé letáky. Má pochybnost, co může zítřejší zasedání ÚV přinést. Jestliže zaujmeme striktní, odmítavé stanovisko nemůžeme mít pravdu, ale můžeme dosáhnout jiného cíle. Je třeba rozhodnout, co se sjezdem, poněvadž nebudeme mít připraveny sjezdové materiály.
- s.Pastyřík - potom, co přečetl s.Pavlovský, je mu jasné, proč došlo k dnešku. Co víme my, neví veřejnost. Byly-li dány záruky našim přátelům PÚV KSČ, potom je třeba je plnit. Klade otázku, zda všichni stojíme za Dubčekem, Smrkovským a dalšími. Tato otázka nespadla s nebe. Pak bychom se museli distancovat od všeho. Já říkám ne, souhlasím s usnesením květnového pléna. ÚV je za to, aby se dělalo opatření vůči komunikačním prostředkům. Je za to, aby se dělalo to, co se slíbilo v Čierné. Třeba nyní činů.

s. Rákosník - souhlasí se s. Indrou, ale má obavy, aby se celá strana neobrátila proti nám.

s. Kabrna - to, co zde mluvíme, národ poslouchat nebude. Je nesmyslné žádat, aby se naše obyvatelstvo vmýšlelo do názorů "jiných". Zajistit třeba podmínky pro normální práci, čs. lid bude věřit jen s. Dubčekovi, Černíkovi, Svobodovi.

s. Šimeček - informuje o situaci v Č. Budějovicích. Žádá, aby se zasedání zúčastnili všichni členové ÚV a PÚV. Ostře odsoudil nerozhodnost členů ÚV s tím, že se takto nemůže vrátit zpět do kraje. S některými názory nemůže souhlasit a musel by proto rezignovat na členství v ÚV.

s. Štěpina x z Litoměřic - souhlasí se s. Šimečkem. Do Prahy přijeli delegáti na sjezd a budou jednat i bez ÚV. Rezoluce a stanoviska čs. lidu jsou velká síla, situace vážnější nežli si myslíme. V hale hotelu je připravena sedmičlenná delegace XIV. sjezdu, je třeba ji přijmout.

s. Maňdák - je třeba vyjít z toho, že situace je velmi vážná. Je třeba vejít v kontakt se sovětskými soudruhy a snažit se řešit vzniklou situaci, třeba vyjít ze současné reality. Souhlasí se s. Kolderem a klade otázku, kdo volává XIV. sjezd, zda televize, rozhlas nebo ÚV.

s. Sádovský - informuje, že s. Dubček dostal dopis z SSSR až v pondělí večer. Dále, že ho s. Dubček ujistil, že žádné "jiné" dohody v Čierné uzavřeny nebyly. Upozorňuje, že nemůžeme ignorovat ten fakt, že na cestě do Prahy jsou delegáti mimořádného sjezdu.

- s.Plesköt - k zahraničně politickým otázkám informuje přítomné, že na návrh Velké Británie byla svolána Rada bezpečnosti. Hovořil se s. Svobodou a doporučuje se zasedání nezúčastnit. Naše účast není vhodná proto, že jsme dosud nejednali se spojenci a že se také proti nim nemůžeme postavit.
- a.Tesař - sešli jsme se na zasedání ÚV na základě výzvy PÚV a je třeba proto ÚV považovat za zahájený. Současně třeba informovat delegáty a zítra pokračovat v jednání. Je zde však tolik nejasností, které je třeba rozebrat. PÚV musí předložit návrh stanoviska ÚV.
- s.Piller - nepokládá za správné jednat v současné době s delegáty sjezdu, jsou neustále pod tlakem a takto není možno dál pracovat. Kdo je svolal, ať také s nimi jedná.
- s.Jirásková - upozorňuje, že není možno nechat delegáty bez jednání, to není žádné řešení.
- s. Vlček - doporučuje svolat ÚV pozítří, všichni budeme muset vypít kalich hořkosti až do dna. Nyní je nutné něco říci, vyjádřit se uklidňujícím způsobem. S delegáty sjezdu třeba jednat. Praha má velmi obtížnou situaci a zítra může být ještě horší. MV KSČ musí vzít věci do svých rukou.
- s.Bířák - prosí soudruhy z Prahy, aby nevyvíjeli nadměrnou a zbytečnou iniciativu.
- s.Nový - předložil návrh prohlášení. Opravený text je přiložen.

K jednání s delegáty sjezdu se pověřují soudruzi: Bílak, Barbírek a všichni členové ÚV z Prahy-města.

Pro MV KSČ Praha se určují jako instruktoři s.Krček a s.Vaculík. Je třeba sdělit do krajů, zda dosud nejsou na cestě delegáti XIV.sjezdu, aby do Prahy nejezdili.

Další zasedání ÚV KSČ se svolá na čtvrtek 22.8.1968 - 16 hod.

Jednání skončeno kolem 24 hodiny.

21.8.1968.

Záznam provedly soudružky
Šulcová a Kaplanová, pra-
covnice mezinárodního
oddělení ÚV KSČ.